

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2017- 2020

LAPINJÄRVI

LAPPTRÄSK

Sisällys

1. Johdanto.....	3
2. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kuvaamistapa	4
3. Lasten ja nuorten hyvinvointityön yhteys strategiaan ja kehittämislinjaukset	5
4. Lasten ja nuorten hyvinvointi kertomuksen 2013–2016 keskeisimmät tulokset sekä keskeiset vuoden 2017 kouluterveyskyselyn tulokset pääpiirteittäin.....	6
5. Opiskeluhoolto Loviisan kaupungissa ja Lapinjärven kunnassa.....	8
6. Lastensuojelu	9
7. LAPE-hanke.....	10
8. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2017-2020 toimenpidematriisi	11

1. Johdanto

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman avulla ohjataan, johdetaan ja kehitetään lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityötä kunnassa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on lakisääteinen suunnitelma, joka jokaisen kunnan tai kuntien yhdessä tulee laatia lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä kasvuolojen epäkohtien poistamiseksi ja ehkäisemiseksi.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta on säädetty lastensuojelulaissa (417/2007) ja sosiaalihuoltolaissa (1301/2014). Kunnallisten viranomaisten tehtävänä on kerätä tietoa lasten ja nuorten kasvuoloista ja sosiaalisista ongelmista sekä välittää tietoa niille viranomaisille ja päätöksentekijöille, jotka voivat toimillaan vaikuttaa lasten kasvuoloihin. Veloitteet koskevat kunnan kaikkia viranomaisia ja erityisen tärkeää on viranomaisten yhteistyö lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraamisessa ja kasvuolojen kehittämisessä. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraamisella ja tuotetulla tiedolla vaikutetaan kunnan toiminta- ja taloussuunnitteluun. Suunnitelma laaditaan kerran valtuustokaudessa.

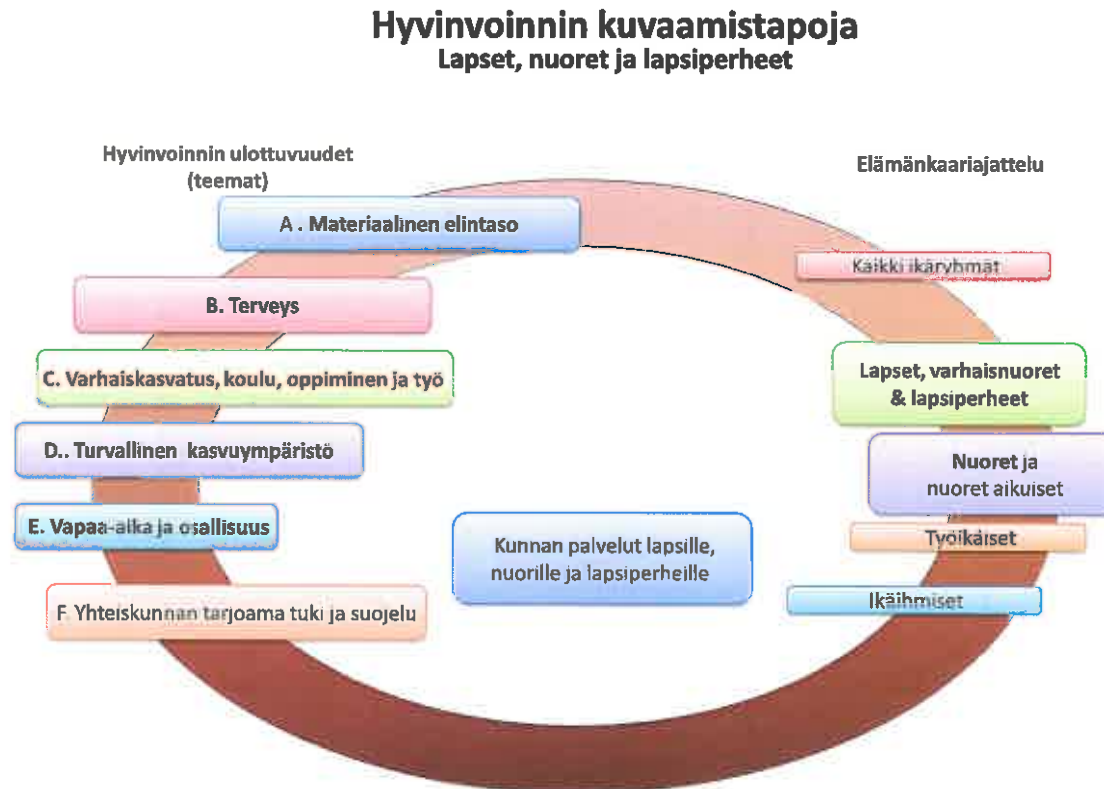
Sosiaalihuoltolain mukaan kaikissa lapsille, nuorille ja perheille tarkoitetuissa palveluissa tulee edistää lasten suotuisaa kasvua ja kehitystä. Tarkoituksena on, että kaikki ne toimipaikat, joissa muutoinkin arkiympäristössä tavataan lapsia ja lapsiperheitä, voivat toimia myös vanhempien tukena lapsen kasvatuksessa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) mukaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää opiskeluhuoltoa käsittelevä osa, jotta opiskeluhuoltoa koskevat asiat tulevat huomioiduiksi toiminta- ja taloussuunnittelussa.

Loviisan kaupunki ja Lapinjärven kunta muodostavat sosiaali- ja terveystalouden yhteistoiminta-alueen, jossa Loviisan kaupunki tuottaa Lapinjärven kunnalle perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon palvelut vanhustenhuoltoa lukuun ottamatta. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tehty koskemaan yhteistoiminta-aluetta.

Aiempina vuosina lasten ja nuorten hyvinvointikertomus sekä hyvinvointisuunnitelma ovat olleet samassa asiakirjassa ja siten käsitelty yhtä aikaa. Nyt on poikkeuksellisesti toimittu toisin. Kuntavaalien ajankohdan, valtuustokauden vaihtumisen ja uusien kuntastrategioiden vuoksi haluttiin, että edellinen valtuusto hyväksyy lasten ja nuorten hyvinvointikertomuksen vuosilta 2013–2016 ja uuden suunnitelman vuosille 2017–2020 hyväksyy uusi, kesällä 2017 toimintansa aloittanut valtuusto. Lasten ja nuorten hyvinvointikertomus 2013–2016 hyväksyttiin Loviisan kaupunginvaltuustossa 12.4.2017 ja Lapinjärven kunnanvaltuustossa 19.4.2017. Lasten ja nuorten hyvinvointikertomuksen tulokset on otettu huomioon suunnitelmassa. Hyvinvointikertomuksessa on laajemmin selvitetty lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tila sekä lapsille, nuorille ja perheille palveluja tuottava palvelujärjestelmä. Suunnitelmakaudella palvelujärjestelmä tulee osittain muuttumaan tulevan sote- ja maakuntauudistuksen myötä.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimisesta on vastannut lasten, nuorten ja perheiden sekä hyvinvoinnin yhteinen johtoryhmä.

2. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kuvaamistapa

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa on soveltaen käytetty Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) sähköisen hyvinvointikertomuksen hyvinvoinnin ulottuvuuksien jäsentelyä.

3. Lasten ja nuorten hyvinvointityön yhteys strategiaan ja kehittämislinjaukset

Loviisan kaupungin strategia 2017–2022 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.12.2016 ja Lapinjärven kunnan strategia 2017–2020 kunnanvaltuustossa 16.11.2017.

Loviisan kaupungin strategia koostuu viidestä painopistealueesta:

- 1) Elinkeinopohjaa monipuolistetaan ja yrittäjyyttä edistetään.
- 2) Korkeatasoista varhaiskasvatusta ja koulutusta tarjotaan kahdella kielellä niin keskustassa kuin kyläkeskuksissa.
- 3) Päätöksenteko on ihmisläheistä, yritysystävällistä, osallistavaa, joustavaa ja nopeaa.
- 4) Edistetään hyvinvointia ja viihtyvyyttä sekä monipuolista kulttuuri- ja vapaa-aikatarjontaa yhteisöllisyyttä painottaen.
- 5) Talous on tasapainossa ja väestökehitys positiivisena.

Lapinjärven kunnan strategiset arvot ovat

- rehellisyys
- elinkaari- ja elinvoimapaalvelut
- yhteisöllisyys ja verkostot
- osallistaminen ja vaikuttaminen.

Loviisan kaupungin ja Lapinjärven kunnan yhteisessä hyvinvointisuunnitelmassa on kuntastrategioiden linjausten mukaisesti valittu painopistealueet vuosille 2017–2020, jotka lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa ovat

- 1) lasten, nuorten ja perheiden aktiivisuus, yhteisöllisyys ja osallistaminen
- 2) lasten, nuorten ja perheiden terveelliset elintavat (liikunta, ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö sekä matalan kynnyksen palvelut)
- 3) lasten, nuorten ja perheiden arjen turvallisuus
- 4) lasten, nuorten ja perheiden koulutuksen, työllisyyden ja taloudellisen hyvinvoinnin edistäminen.

4. Lasten ja nuorten hyvinvointi kertomuksen 2013–2016 keskeisimmät tulokset sekä keskeiset vuoden 2017 kouluterveyskyselyn tulokset pääpiirteittäin

Myönteistä

- Lapsiperheiden materiaallinen hyvinvointi on edelleen hieman parempi kuin maan keskiarvo.
- Lapsiperheiden pienituloisuusaste on Loviisassa hieman (0,2) alle koko maan keskiarvon, Lapinjärvellä yli maan keskiarvon.
- Toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus oli sekä Loviisassa että Lapinjärvellä vähemmän kuin maassa keskimäärin.
- Loviisalaisilla nuorilla on ystäviä, suuremmalla osuudella lukiolaisista on ainakin yksi läheinen ystävä verrattuna koko maahan, samoin perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilailla.
- Nuorten tupakointi on vähentynyt edellisiin vuosiin verrattuina. Edelleen tupakoidaan enemmän (11,2 %) kuin maassa keskimäärin (6,9 %), mutta ero on pienentynyt.
- Alkoholien humalajuominen perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaiden keskuudessa on vähentynyt edellisiin vuosiin verrattuna ja ero koko maan keskiarvoon on pienentynyt.
- Verrattuna aiempiin vuosiin lukiolaiset harrastavat enemmän hengästyttävää liikuntaa ja heidän ylipainonsa on vähentynyt.
- Painopiste on siirtynyt lastensuojelusta lapsiperheiden sosiaalityöhön.
- Sijoitettujen lasten sekä sijaishuollon hoitopäivien määrä on vähentynyt edellisvuosiin verrattuna.
- Nuorten työttömyys on vähentynyt.

Kehitettävää ja haasteita

- Lasten osuus (0–18-vuotiaat) suhteessa väestöön on alle maan keskiarvon (20,6 %) sekä Loviisassa (18,7 %) että Lapinjärvellä (18,7 %).
- Syntyvydessä on laskua ja lapsiperheiden osuus perheistä on pienempi kuin maan keskiarvo.
- Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus on Loviisassa ja Lapinjärvellä suurempi kuin maassa keskimäärin.
- Toimeentulotukea saaneita 18–24-vuotiaita on Loviisassa 20,6 % ikäluokasta, mikä on 5,1 % yli maan keskiarvon.
- Lukion 1. ja 2. luokan poikien alkoholien humalajuominen on lisääntynyt.
- Suurempi osuus loviisalaisista perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaista on kokeillut tupakkaa kuin maassa keskimäärin.
- Koulukiusaaminen on jonkin verran lisääntynyt aiempiin vuosiin verrattuna.
- Kohtalaisesta tai vaikeasta ahdistuneisuudesta kärsii suurempi osuus loviisalaisista perusopetuksen 8. ja 9. luokan tyttöoppilaista kuin maassa keskimäärin.

- Loviisalaisten lasten ja nuorten keskusteluvaikeudet vanhempien kanssa ovat lisääntyneet etenkin perusopetuksen 8. ja 9. luokan tyttöjen osalta. Suurempi osuus loviisalaisista lapsista ja nuorista kuin maassa keskimäärin kokee keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa kaikissa tutkituissa ikäluokissa. Lapinjärvellä perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaista kukaan ei kokenut keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa.
- Terveystilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien lasten ja nuorten osuus on lisääntynyt ja on lukiolaisia lukuun ottamatta maan keskiarvoa suurempi.
- Koululounaan syömättä jättäminen on edelleen Loviisassa yleisempää kuin maassa keskimäärin (perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaista 40,7 %, maassa keskimäärin 29,8 %).
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneitä 17–24-vuotiaita on Loviisassa huomattavasti enemmän kuin maassa keskimäärin.

Kouluterveyskyselyn tuloksista tiedotetaan tarkemmin koko kaupungin hyvinvointikatsauksen yhteydessä erillisessä liitteessä. Kaikista kouluterveyskyselyn osioista ei vielä ole saatu tuloksia.

5. Opiskeluhoolto Loviisan kaupungissa ja Lapinjärven kunnassa

- Edistetään opiskelijoiden oppimista, terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta.
  - *Leirikoulujen tai ryhmäytymisleirien järjestäminen ja tukioppilastoiminnan, nuorisovaltuustotoiminnan sekä oppilas- ja opiskelijakuntatyön kehittäminen.*
- Panostetaan ongelmien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen.
  - *Koulun nuorisotyön kehittäminen, ehkäisevä päihdetyön kehittäminen (Hubu ja Kouluterveyskysely 2017), laajat terveystarkastukset, etsivä nuorisotyö, koulucoach vuosiluokilla 7–9, NOPA (Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto), mielenterveyttä edistävät asiantuntijoiden pitämät oppitunnit, työpajat, joustava perusopetus (JOPO) yläkouluissa, ja muut perusopetuksen pienryhmät.*
- Edistetään oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.
  - *Kouluissa toimivat oppilaitoskohtaiset, yhteisölliset opiskeluhooltoryhmät, KiVa-koulutoiminta jokaisessa koulussa, ryhmätoiminta (esimerkiksi Maestro), koulujen kerhotoiminta, koulurauhan julistus, koulujen teemapäivät, kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä opiskeluyhteisön hyvinvointi tarkastetaan joka kolmas vuosi = monialaiset tarkastukset, lasten ja koulujen liikenneturvallisuushanke 2015 ja Opetushallituksen Koulun Hyvinvointi-kysely.*
- Edistetään yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä.
  - *Oppilaiden poissaolojen seuranta, oppilaiden arviointikeskustelut ja vanhempainvartit, informaatioillat tai luentotilaisuudet, kouluissa toteutettavat kyselyt ja yhteistyö vanhempainyhdistysten kanssa.*
- Järjestetään opiskeluhoitopalvelut yhdenvertaisesti kaikille oppilaille ja opiskelijoille.
  - *Opiskeluhoitopalveluiden kokonaisuuden priorisointi, valvonta ja seuranta sekä resurssien kohdentaminen ja riittävyyden tarkistaminen.*

6. Lastensuojelu

Painopiste yhteistoiminta-alueella sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain muutoksen myötä on siirtynyt lastensuojelusta sosiaalihuoltolain mukaisiin lapsiperheiden perhepalveluihin. Vuonna 2015 lastensuojelu ja lapsiperheiden sosiaalityö eriytettiin omiksi toiminnoikseen. Lastensuojeluilmoituksia ja sosiaalihuoltolain mukaisia pyyntöjä palvelutarpeen selvittämiseksi tehtiin yhteistoiminta-alueella vuonna 2016 yhteensä 334, joista 286 koski Loviisaa ja 48 Lapinjärveä. Koko yhteistoiminta-alueen sekä Loviisan osalta lukumäärät vähenivät edellisiin vuosiin verrattuna, mutta Lapinjärven osalta oli jonkin verran nousua. Lasten sijoituksia ja lastensuojelun sijaishuollon hoitovuorokausia oli vuonna 2016 huomattavasti edellisvuosia vähemmän. Vuoden 2017 kuuden ensimmäisen kuukauden aikana tulleiden lastensuojeluilmoitusten ja palvelutarpeenarviopyyntöjen määrä näyttää hieman nousseen verrattuna edelliseen vuoteen.

Suurin haaste lastensuojelussa ja lapsiperheiden sosiaalityössä on rekrytoida pätevyysvaatimukset täyttäviä sosiaalityöntekijöitä. Avoimna olleisiin sosiaalityöntekijän virkoihin ei edelleenkään ole saatu pätevyysvaatimukset täyttäviä hakijoita, joten ne on jouduttu täyttämään määräaikaikaisilla sijaisilla. Tähän saakka on onnistuttu palkkaamaan sosiaalihuollon ammattihenkilölain säännösten mukaisia sijaisia. Työntekijöiden vaihtuvuus vaikuttaa heikentävästi palvelun laatuun. Tällä hetkellä vai yksi neljästä sosiaalityöntekijästä on pätevä.

Lastensuojelulain mukaisia käsittelyn määräaikoja on kyetty noudattamaan. Lastensuojelussa ja lapsiperheiden sosiaalityössä lapsen tai nuoren palvelutarve arvioidaan tarvittaessa moniammatillisesti. Lastensuojelussa on tarkoitus vuoden 2018 aikana kokeilla monitoimijaista toimintamallia.

7. LAPE-hanke

Loviisan kaupunki ja Lapinjärven kunta ovat mukana Uudenmaan LAPE-hankkeessa, joka on Sipilän hallituksen kärkihanke lasten, nuorten ja perheiden palveluiden uudistamiseksi. LAPE-muutosohjelmassa tavoitteena on, että

- lasten, nuorten ja perheiden palveluja sovitetaan yhteen yhteiseksi palvelukokonaisuudeksi
- vahvistetaan peruspalveluja ja siirretään painopistettä ehkäiseviin sekä varhaisen tuen ja hoidon palveluihin
- lapsen etu ja vanhemmuuden tuki ovat ensisijaisia
- Loviisan kaupunki ja Lapinjärven kunta ovat mukana seuraavissa kehittämiskokonaisuuksissa:
  - *Perhekeskustoimintamalli*
    - a) Perhekeskustoimintamallin kehittäminen.
    - b) Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen vahvistaminen.
    - c) Erotilanteiden palvelujen kehittäminen.
    - d) Näyttöön perustuvien varhaisen tuen ja vanhemmuustaitojen työkalupakkien käyttöönotto.
    - e) Maahanmuuttajalasten ja heidän perheidensä matalankynnyksen palvelujen kehittäminen.
  - *Varhaiskasvatus ja koulu lapsen hyvinvoinnin tukena*
    - a) Yhteisöllisen hyvinvointityön vahvistaminen.
    - b) Yhteisöllisen hyvinvointityön sisältöjen ja toimintatapojen kehittäminen.
  - *Erityistason ja vaativamman tason palveluiden kehittäminen*
    - a) Monialainen yhteistyö.
    - b) Osaamisen yhdistäminen erityistason palveluissa.

Loviisan kaupunki toimii puheenjohtajakuntana maahanmuuttajalasten ja heidän perheidensä matalan kynnyksen palvelujen kehittämisessä. Paikallisessa LAPE-kehittämistyössä ovat mukana perusturvakeskus, Loviisan kaupungin ja Lapinjärven kunnan sivistyskeskukset, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ja seurakunnat.

8. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2017-2020 toimenpidematriisi

- LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN AKTIIVISUUS, YHTEISÖLLISYYS JA OSALLISTAMINEN
- LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN TERVEELLISET ELÄMÄTAVAT
- LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN ARJEN TURVALLISUUS
- LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN KOULUTUKSEN JA TYÖLLISYDEN EDISTÄMINEN

1. LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN AKTIIVISUUS, YHTEISÖLLISYYS JA OSALLISTAMINEN: Kunnan toiminta on asiakaslähtöistä ja palveluhenkistä, vuorovaikutus kuntalaisten ja päätöksentekijöiden välillä on toimivaa (Loviisan strategia).			
Tavoite	Toimenpide	Indikaattori	Seuranta/vastuu
Lisätään lasten ja nuorten yhteisöllisyyttä, osallistamista ja vuorovaikutusmahdollisuuksia	<p>-Nuorisovaltuuston toiminnan kehittäminen yhdessä oppilaskuntien kanssa</p> <p>- Yhteistyön kehittäminen vanhempainyhdistysten kanssa, ylisukupolvinen yhteistyö: koulumummit, kouluvaarit</p> <p>-kohdennettujen kyselyiden toteuttaminen lapsille, nuorille ja huoltajille</p> <p>- Facebook-sivujen hyödyntäminen vuorovaikutuskanavana</p>	<p>Yläkoulujen, lukioiden ja 2.asteen oppilaitosten edustus nuorisovaltuustossa ja nuorisovaltuuston edustajien läsnäolo kunnan luottamuselimissä</p> <p>Kehittämiskokousten määrä, aiheet ja toimeenpannut ideat</p> <p>Toteutuneiden kyselyjen määrä</p> <p>Toteutunut toiminta</p>	<p>Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö</p> <p>Perusturva- ja sivistyskeskukset/ vastuualueiden päälliköt ja yksiköiden esimiehet</p> <p>Perusturva- ja sivistyskeskukset/ vastuualueiden päälliköt ja yksiköiden esimiehet</p> <p>Perusturva- ja sivistyskeskukset/ vastuualueiden päälliköt ja yksiköiden esimiehet</p>

	Sähköisen asioinnin lisääminen, tehdään koulusta infopiste	Toteutunut toiminta	Sivistyskeskukset
--	--	---------------------	-------------------

2. LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN TERVEELLISET ELÄMÄNTAVAT: Lasten, nuorten ja perheiden omaehtoista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä vahvistetaan kehittämällä sujuvia, asiakaslähtöisiä palveluja sekä lisäämällä neuvontaa ja ohjausta omahoitoisuuden tueksi. Lapsille, nuorille ja perheille tarjotaan sujuvat ja kustannustehokkaat palvelut.

Tavoite	Toimenpide	Indikaattori	Seuranta/vastuu
Edistetään lasten ja nuorten terveellisiä elintapoja ja vahvistetaan nuorten päihteettömyyttä	<p>Nuorten ehkäisevä päihdetyö ja –valistus</p> <p>- lasten ja nuorten mielenterveyden tukeminen ryhmätoiminnan avulla</p> <p>- terveellisten ruokailutottumusten edistäminen</p> <p>-lasten ja nuorten liikunnan edistäminen perusopetuksessa</p>	<p>Kouluterveyskyselyjen 2017 ja 2019 tulokset, Hubu-kyselyjen tulokset ja toteutunut toiminta</p> <p>(HUBU =kouluissa toteutettava ehkäisevä päihdetyön menetelmä)</p> <p>-saadut tulokset</p> <p>Kouluterveyskysely, kouluruoan menekin seuranta ja palaute</p> <p>Move-testit, Liikkuva koulu-toiminnan edistämisen tulokset</p>	<p>Perusturva- ja sivistyskeskukset/ vastualueiden päälliköt ja yksiköiden esimiehet</p> <p>Perusturva- ja sivistyskeskukset/ vastualueiden päälliköt ja yksiköiden esimiehet</p> <p>Ruokapalvelupäällikkö</p> <p>Perusturva- ja sivistyskeskukset/esimiehet</p>

--	--	--	--

3. LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN ARJEN TURVALLISUUS Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi on sujuvaa ja häiriötöntä; siihen yhdistyy lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi, vahva sosiaalinen yhteisöllisyys, taloudellinen vakaus ja yhteiskunnallinen elinvoimaisuus

Tavoite	Toimenpide	Indikaattori	Seuranta/vastuu
Lasten ja nuorten elämänhallinnan vahvistaminen ja turvallinen kasvuympäristö	Perhekummitoiminta MLL:n kanssa	toteutunut toiminta	Perusturvakeskus/palvelupäällikkö ja palveluvastaava
	Vanhemmuuden tuen työkalupakkien käyttöönotto	toteutunut toiminta	Perusturvakeskus/palvelupäällikkö ja palveluvastaava
	Nuorten matalan kynnyksen ohjaamo toiminta (15-29 vuotiaille)	toteutunut toiminta	Kulttuuri - ja vapaa-aikatoimen päällikkö
	Varhaisen tuen palveluiden edelleen kehittäminen perhekeskustoimintamallissa	toteutunut toiminta	Perusturvakeskus/palvelupäällikkö ja palveluvastaava

4. LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN KOULUTUKSEN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN			
Tavoite	Toimenpide	Indikaattori	Seuranta/vastuu
Mahdollisimman moni nuori on koulutuksen piirissä	<p>Monialainen yhteistyö ja sen edelleen kehittäminen, jotta löydetään kohderyhmän nuoret</p> <p>Ohjaamo-toiminnan aloittaminen v. 2018</p> <p>Lets- Go –messut nuorille</p> <p>Työpaja-toiminta työllistymistä/koulutukseen hakeutumista tukemassa</p> <p>Etsivän nuorisotyön toimintatavat</p>	<p>Koulutuksen ulkopuolelle jääneet</p> <p>Nuorten työllisyys</p> <p>Toiminnan vuosittaiset tunnusluvut</p> <p>Toiminnan vuosittaiset tunnusluvut</p> <p>Toiminnan vuosittaiset tunnusluvut</p> <p>ParEnt-kirjausjärjestelmästä saadut toimintatilastot</p>	<p>Perusturva- ja sivistyskeskukset/ vastualueiden päälliköt ja yksiköiden esimiehet</p> <p>Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö</p> <p>NOPA (nuorten ohjaus- ja palveluverkosto)</p> <p>Työllisyyspalvelut/työllisyyskoordinaattori</p> <p>Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö</p>